

Zaterdag 20 oktober 1917 – ochtendeditie

Berlijn, 19 oktober. Officieel avondbericht: Aan het zuidelijk stuk van het Vlaamse front ondanks het slechte weer forse vuurstrijd.

Londen, 19 oktober. Aan het slagfront gold de werkzaamheid van het vijandelijk geschut hoofdzakelijk de stellingen in de buurt van de weg naar Menen en Zonnebeke.

Zaterdag 20 oktober 1917 – avondeditie

Londen, 10 oktober. Officieel. Aan het slagfront de gebruikelijke vijandelijke artilleriewerkzaamheid, welke het krachtigst was in de sector van Zonnebeke en tegen de achter ons front gelegen terreinen in de buurt van St.-Juliaan en de Steenbeek.

Onze eigen artillerie richtte een geconcentreerd vuur op posities van de vijand.

Londen, 20 oktober. Officieel. Gisterochtend vroeg was het schitterend mooi weer, maar tegen negen uur kwamen er uit het westen laag drijvende wolken opzetten.

In de loop van de dag werd door onze vliegtuigen veel werk gedaan ten dienste van de artillerie en door het nemen van foto's.

Bovendien wierpen onze vliegtuigen 2500 kg aan bommen op een uitgestrekte artilleriestelling van de vijand nabij Douai en op de spoorwegperrons bij Gent en op verschillende kazerneringshutten.

's Nachts werden nog 1000 kg bommen op het station van Kortrijk en op het Duitse vliegpark in die buurt geworpen.

Bij luchtgevechten zijn zes vliegtuigen van de vijand naar beneden geschoten en vier met een defect aan het stuurtoestel tot landen gedwongen. Nog een Duits toestel is door ons anti-luchtvaartgeschut naar beneden geschoten.

Van onze vliegtuigen worden er zeven vermist.

Berlijn, 20 oktober. Officieel. Legergroep prins Rupprecht. Bij slecht uitzicht bleef het vuurgevecht in Vlaanderen geringer dan op vorige dagen. Slechts in enkele vakken in de buurt van het bos van Houthulst was het soms krachtig. Verkenningsoorlogen speelden zich op verscheidene plaatsen af, met een voor ons gunstige afloop.

De oorlogstoestand.

Aan het Vlaamse front duurt de gevechtsactie van de artillerie en van de vliegers voort. Wij moeten dus nog wat geduld oefenen, of de gebeurtenissen verder voedsel zullen geven aan de veronderstelling, dat een onderneming, die veel beloofde, en waarvan het welslagen geheel afhing van het vermogen om vol te houden en gestaag stukje bij beetje op te rukken, totdat eindelijk het vijandelijk front zover was teruggedrukt, dat de belendende delen wel vanzelf mee achterwaarts moesten gaan, plotseling, op een veelbelovend ogenblik is afgebroken, voor dat doel, dat meer en meer nabij scheen te komen, was bereikt. Maar we hebben opzettelijk de aanduidingen genoemd, die de vraag: "zou het soms uit zijn?" doen opkomen, om dat daardoor de spanning, waarmee wij naar Vlaanderen blijven kijken, wordt verhoogd.

Voor Vlaanderen.

Voor Vlaanderen is de naam van een nieuw, klein blad, dat, onder redactie van C. K. Elout, M. C. M. de Groot en L. Simons wordt uitgegeven door het comité Nederland-Vlaanderen. Het zal op

ongeregelde tijden verschijnen; het eerste nummer hebben wij vandaag ontvangen. In een stukje ter inleiding zegt de redactie o.m. het volgende:

Gedurende de oorlog is meer en meer gebleken, enerzijds, welk een werkelijkheid de Vlaamse Beweging is en welk een belangrijke factor zij bij de vredesonderhandelingen zal zijn, anderzijds, hoe weinig men er in Nederland van weet. De buitenlandse rubrieken in onze dagbladen en tijdschriften zijn herhaaldelijk gewijd aan Finse, Poolse, Tsjechische, Kroatische, Italiaanse taal- en andere bewegingen. Men leest protesten tegen het verduitsen van Elzas-Lotharingen, van Sleeswijk-Holstein, tegen het verengelsen van het Hollandse boerenland in Zuid-Afrika – maar over de Vlaamse Beweging krijgt men weinig te horen en om de stelselmatige pogingen tot verfransing van Vlaanderen, nu reeds meer dan 85 jaar achtereen aangewend, bekommert men zich in Nederland maar matig.

We zullen ons nu niet verdiepen in de vraag, waaraan dit betrekkelijke gemis aan belangstelling en kennis is toe te schrijven en in hoever de schuld daarvan ligt bij Vlamingen of bij Nederlanders. We stellen het alleen vast als een feit. En als een euvel dat verholpen moet worden.

Te dien einde heeft zich onlangs te 's Gravenhage een comité Holland-Vlaanderen gevormd, bestaande uit C. K. Elout, Marcellus Emants, W. F. Gordes Oosterbeek, M. C. M. de Groot, C. Plokhooy, Th. Van Welderen baron Rengers, J. A. Simons-Mees, L. Simons en dr. J. W. Wieberink, dat dus beoogt, de kennis van en de belangstelling in de Vlaamse Beweging hier te lande te vermeerderen. Het inwerken op de geest van het Nederlandse volk behoort, naar het comité meent, in een zaak als deze niet door een gezelschap van gemengde landaard te geschieden en dientengevolge zijn geen Vlamingen tot toetreding uitgenodigd.

Het is natuurlijk allereerste eis dat een streven, dat er op gericht is om juiste kennis omtrent de Vlaamse Beweging te verspreiden en zuivere belangstelling daarin op te wekken, wordt vrijgehouden van alle politiek. Dat heeft het comité zich dan ook stellig voorgenomen te doen; het zal in de onderlinge geschillen der Vlamingen geen partij kiezen. Het wil vooral feiten weergeven (al behoeven de beschouwingen daarbij niet steeds achterwege te blijven en het gelooft zelfs dat de Vlaamse Beweging het best zal worden gediend, door bij voorkeur (niet uitsluitend; het actuele mag zeker niet over het hoofd worden gezien) aandacht te vragen voor feiten uit de Vlaamse Beweging van voor de oorlog.

Wij nemen uit het eerste nummer van Voor Vlaanderen het volgende berichtje over, dat, al is het niet nieuw, niettemin zeer welsprekend is:

De Vlaamse bevolking van België telde, volgens de laatste officiële opgave, 4.300.000 zielen.

De Waalse 3.200.000.

Van deze 4.200.000 Vlamingen verstonden 3.500.000 slechts hun eigen taal¹ en hadden dus aanspraak op behandeling in deze taal.

Uit een artikel in Vrij België, van Frans van Cauwelaert:

Van het inzicht, de zakelijkheid en de moed, welke onze regering tegenover de taalkwestie voortaan zal aan de dag leggen, zal veel

¹ Over de zogenaamde “tweetaligen” – 800.000 van de 4.200.000 – schreef H. Meert in 1912 dat meiden en knechten, die enkele woorden Frans geleerd hadden, de koetsiers, soldaten, werklieden, enz., die er enige zinnen van hebben opgedaan, voor de officiële statistiek reeds als tweetalig gerekend worden.

afhangen voor de toekomst van het land. Ze heeft het in haar hand het Vlaamse volksgevoel rondom haar vaster aan te sluiten of meer en meer van haar af te keren. Het weerstandvermogen van het binnenland te verhogen of te verzwakken, de vrede te onthalen op de bereidwillige samenwerking van alle nationale krachten of de oorlog te verlengen met een periode van onzalige burgertwist, de bedreigde eenheid van het land te bevestigen of onherroepelijk te ondermijnen. Ze moet kiezen. Maar men kan zich voortaan de moeite sparen om academische pleitredenen te houden voor de zaligmakende uitwerking van een gelijktonige tweetaligheid over geheel het land. De natuur heeft haar werk verricht en bij ons, zoals overal, de onvruchtbaarheid van de muilezels bewezen. We willen een land zijn van normaal ontwikkelde mensen en de Vlamingen zijn wel bewust, dat ze zowel als de Walen, deze normale ontwikkeling alleen kunnen bereiken in de zuivere atmosfeer van hun eigen, onvervreemde beschaving, ze zijn wel beslist om hun geestelijke eenheid en zelfstandigheid ten allen prijze, volledig te herstellen. Een Belgische staatsopvatting, die met deze oorspronkelijke volksbehoefte niet zou stroken, kan zich op de duur onmogelijk staande houden. Tegenover de kracht van de natuur schiet elke staatkundige behendigheid te kort. Met de onverzettelijke macht van het ontwakende leven werkt zich de Vlaamse volkskracht naar boven en het hangt van de wijsheid van onze regering af, of zij de eenheid van het land ten goede of ten kwade komt. Bedwingen kan men ze evenwel niet en het zou een bewijs zijn van kortzichtigheid, om dit nu reeds niet te erkennen. Want uitstel in dit geval, is achterstel. Het is twijfelachtig of later nog gelegenheid zal worden gevonden om de verloren tijd in te halen. Terwijl de regering ter plaatse trappelt, gaan de gebeurtenissen hun weg en wanneer onze staatsleiding de ontwikkeling van de Vlaamse gedachte zich laat voltrekken onder de indruk dat van haar medewerking niets goed is te verwachten en verder laat beheersen door de verbittering, welke zich van vele

harten heeft meester gemaakt, tengevolge van de aanvallen en misbruiken die zich tot nadeel van de Vlamingen drie jaar lang ongehinderd konden vermenigvuldigen, dan moet ze later niet vreemd opkijken, wanneer de Vlaamse volkswil aan haar macht ontsnapt en de oude staatsvormen te eng vindt voor zijn vrije culturele ontwikkeling.

Bij een kortere duur van de oorlog kon de politiek van afwachten aan welke onze regering tot nu toe de voorkeur heeft gegeven, zonder onherstelbare gevolgen tot het einde toe worden volgehouden. Na drie volle jaren van het ontzettende lijden, met een vierde oorlogswinter in het zicht, kan in het oude verzuim niet worden volhard. De regering moet het vertrouwen der Vlamingen herwinnen, de zich opstapelende wrevel verstrooien en een gewillig oor lenen aan de aangrijpende roep naar recht, die gaat door de gelederen van onze strijdende Vlaamse jongelingschap. Ze moet inderdaad tonen, dat de nieuwe geest bij ons reeds zijn intrede heeft gedaan. Zo zij op dit ogenblik niet over het volle gebied van haar bestuurlijk gezag beschikt, is er ruimte genoeg om van haar goede wil te laten blijken. Misschien zullen enkele ministers, die zodanig in hun oude vooroordelen versteend zijn dat het geweld van de oorlog zelfs hun geest niet kon bevrijden, zich verzetten tegen deze werkdadige politiek van rechtsherstel ten gunste van de Vlamingen. Maar er zijn ook onder onze ministers mannen die op de werkelijkheid een goede kijk hebben en de meerderheid van onze ministers kan niet voor gezonde rede ontoegankelijk zijn. Laten zij de moed hebben om te doen wat de toekomst van het land vergt: laten zij recht doen metterdaad en zonder verwijf!

Men schrijft ons:

In uw avondblad van donderdag 18 dezer bevindt zich een Wolff-telegram: "Uit België", waarin sterftcijfers worden medegedeeld,

die zouden moeten bewijzen, dat de sterfte in sommige Belgische provincies in 1915 lager zou geweest zijn dan in 1913.

Aangezien de in dat telegram genoemde cijfers de absolute sterfgevallen aangeven, bewijzen zij echter juist het tegenovergestelde, nl. dat de sterfte schrikbarend is toegenomen. Immers daar aangenomen worden dat de bevolking in 1915 circa 65 procent bedroeg van de bevolking in 1913, volgt derhalve uit de verstrekte cijfers, dat in de provincie Brabant de sterfte toegenomen was met 52 procent, in de provincie Antwerpen met 27 procent, in Oost-Vlaanderen met 38 procent en in Limburg met 54 procent!

Het blijkbaar tendentieuze bericht mag dus m.i. wel enige rectificatie krijgen!